

הלילה, שהתפלה שיתפלל באותן השעות על החרבן ועל הגלות רצויה: ג (ט) 'ראוי לכל ירא שמים
(י) 'שיהא מצד ודואג על (יא) חרבן בית המקדש: ד 'טוב מעט תחנונים (מ) [ז] בכונה מהרבות (יב) בלא
כונה: ה 'טוב לומר (יג) (ט) פרשת העקדה ופרשת הפז ויעשרת הדברות * ופרשת עולה ומנחה
(יד) (ח) ושלמים (טו) וחטאת ואשם. הגה ודוקא ביחיד מתר לומר עשרת הדברות בכל יום, אבל אסור

באר הגולה
 ר"א ש"ש ה סוד ו שם
 בסוד תמיד לב
 ח תענית כו ומגלה לא

שערי תשובה

עלינו מלכותו מתרה, עין שם: [ז] בכונה. עין פאר הישב. עין בשכות יעקב חלק ב סימן מ"ד. ובכרבי יוסף כתב שראוי לקבץ את כללם בספרי מוסר, כי כל הגדול כו', וקבלתי כי תכלין היצר הרע הוא תוכחת מוסר מאמרי חו"ל: [ח] ושלמים. עין פאר הישב. הביא קשיית הפגן אברהם דהא חטאת קודמת לעולה. ובספר דעת קדושים כתב לתרץ, דחטאת מלבד הפירה בדם איך נמי אכילת בשר, שפגמים אובלים ובעלים מתפסרים, ואמרו חו"ל בזמן שביית המקדש קום מנחה

באר היטב

משניות קדם לכל דבר, ועל ידי זה זוכה לנשמה, כי משנה אותיות נשמה. ואם זכה לתכמת אמת, עת הדיא מסגלת מאד: (י) 'שיהא מצד. אבל התפלה והתורה היא בשמחה. סלת בלילה: (ח) בכונה. רוצה לומר, דמי שיש לו אנס ואינו יכול להאריך וממעט בתחנונים ואומרים בכונה, נחשב לפני הקדוש ברוך הוא כמו אותו שיש לו פנאי ומאריך בתחנונים בכונה. מחזיק ברכה, וכן כתב יד אהרן. ועין ט"ו ובתשובת שבות יעקב חלק ב סימן מ"ד. ועין תוספות יום טוב במסכת אבות פרק ב' משנה ט"ו. כתוב בספר מקור חיים דרוח הדין בלמוד תורה נמי הדין כו, וכן כתב בסלת בלילה: (ט) פרשת

העקדה. קדם פרשת הקרבנות. ויכול לומר פרשת העקדה ופרשת הפז אפילו בשבת. עלת תמיד, וכן כתב בעל שתי ידות וסלת בלילה וכנסת הגדולה, עין שם. וכתב הבחי פרשת צו, שאין די באמירה, אלא בבאור הפרשה ויביר נפלאות ה'. וכן פרש מה שכתוב כל האומר תהלה לך ד' ג' פעמים בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא: (י) ושלמים. ואחר עולה ושלמים יאמר פרשת נסכים, כי אין זבח בלא נסכים, אבל חטאת ואשם אין טעון נסכים. והקשה הפגן אברהם, למה כתב הבית יוסף לומר עולה וכו' חטאת וכו', הלא קומא לו חטאת קדם לעולה, ומישב, ומתוך תרוצו העלה, כשיודע שנתחייב חטאת יאמר חטאת קדם, עין שם. ומדברי שאר פוסקים משמע דלעולם יאמר עולה קדם לחטאת:

באור הלכה

מה שיוכל, ודוד המלך עליו השלום אמר, הלא משנאיד ד' אשנא ובתקומתך אתקוטט, תכלית שנהא שנאתים וגו': * ופרשת עולה. מתחלת ויקרא עד ואם מן הצאן. ופרשת מנחה, מן וגפיש עד תקריב. [ואם יש לו פנאי, יקרא גם בפרשת צו מן וזאת תורת המנחה עד יקדש]. (שמ"ח) וכתן יוסף פסוק וכל מנחת כהן ליל תהיה. ופרשת שלמים, מן ואם זבח שלמים עד ואם מן הצאן, ובפרשת צו, מן

משנה ברורה

(יא) ותבת בתמלה יהיה באתנחתא, ורבה אמונתך בלי הפסק, והוא מן הכתוב חדשים לבקרים וגו', שהקב"ה מקים אמונתו להחזיר נשמות המפקדים בבקר. ואין צריך לזה נטילת ידים ואף אם ידיו מטנפות, כי אין מזכיר בזה הנסח לא שם ולא פנאי. ומכל מקום ללמוד (יב) נראה דאסור קדם שנטל ידיו, ובלאו הכי אסור קדם ברפת התורה. ועין לעיל סוף סעיף קטן ב: ג (ט) ראוי לכל וכו'.

והמקבילים האריכו מאד בגדל מעלת קימת חצות כי רבה היא, וכבר נדפס בסדורים סדר הנהגה על פי כתבי האר"י ו"ל. וזמן חצות (יג) הוא תמיד באמצעות הלילה ממש בכל מקום, ואפילו בלילות הארפות או הקצרות, והיא י"ב שעות אחר תצי היום. והצת להתאונן על החרבן (יד) נכון יותר שיהיה קדם חצות מצט, ומחצות ואילך יעסק בתורה, ובסוף הלילה (טו) יבקש צרכיו, ויש אומרים או שומרים לבקר. ואם הוא קרוב להגז החמה (טז) יאמר המזמורים לכו וידלג הקנינות ואחר כך יאמר שומרים לבקר. ואחר התקון שעור משניות קודם לכל דבר. ואם זכה לתכמת האמת, עת הדיא מסגלת מאד. האחרונים קבלו, משככי עד קומי, הנינו, משבועות שאומרים שככי עד ט' באב שאומרים קומי, אין צריך לקום בלילה. ויש אומרים, מט"ו באב עד ט"ו באיר יקום, והנהגים על פי קבלה סוכרים שצריך לקום תמיד. חבורה שנתברו יחד לומר תקון חצות בצבור אין למנעם, ואדרבה, ברב עם הדרת מלך. וטוב יותר שיאמרו את התקון בבית הכנסת משיאמרוהו בחדר הסמוך לו, דבית הכנסת קדיש ספי, וגם שיהיו מעשרה הראשונים. וצריך ביהודי להזהר מאד מאד משיחת חלין בגעורם בלילה. ומי (ח) שאינו יכול להשכים קדם אור הבקר, מחמת שהוא חלש בטבעו או שהוא יודע בעצמו שאם יקום באשמרת יישן בעת התפלה, מוטב לישן כל הצורך. ומכל מקום (יח) יהיה זהיר מאד לקום שעה ולפתות חצי שעה קדים קריאת השמש לבית הכנסת, כדי שיהיה יוכל להכין עצמו להתפלל בצבור ובנקיחת: (י) 'שיהא מצד. אבל התורה והתפלה (יט) יהיה בשמחה: (יא) חרבן בית המקדש. כתב של"ח, שבכל סעודה יאמר על גררות כבל, ובשבת (כ) וכן בלמים שאין אומרים בהם תחנון יאמר 'שיר המעלות בשוג' ד' וגו'. והעקר שידע מה קאמר, (כא) ואחר כונת הלב הן הדברים: ד (יב) בלא כונה. אבל אם המרבה פון גם כן, המרבה טוב יותר. ואם הממעט (כב) יש לו אנס ואינו יכול להאריך, או שהוא משער בעצמו (כג) שאם האריך לא יהיה יוכל לכוון, וממעט בתחנונים ואומרים בכונה, נחשב לפני ה' יתברך כמו אותו שיש לו פנאי ומאריך בתחנונים בכונה, ועל זה שנינו, אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוון לכוון לשמים. [וכן (כד) לענין תלמוד תורה הענין כן, כי הכל תלוי לפני ה' יתברך אם עושה כל אשר בכוה לעשות. ומי שהוא בעל תורה ויש לו לב להכין וללמוד, (כה) יכול למנע מלומר הרבה תחנון ובקשות הנדפסות בסדורים, וטוב יותר שילמד במקומם. (כו) וצריך האדם לקבץ לו עת ללמוד ספרי מוסר בכל יום ויום, אם מעט ואם הרבה, כי הגדול מחברו, יצרו גדול הימנו, ותכלין היצר הרע הוא תוכחת מאמרי חו"ל: ה (יג) פרשת העקדה. ויכול לומר פרשת העקדה ופרשת הפז אפילו בשבת. ואין די באמירה, (כח) אלא שיתבונן מה שהוא אומר ויביר נפלאות ד', וכן מה שאמרו בגמרא, כל האומר תהלה לך ד' ג' פעמים בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא, גם כן באופן זה. וטעם לאמירת כל זה, (כט) כי פרשת עקדה כדי לזכר זכות אבות בכל יום, וגם כדי להכניע יצרו כמו שפירס יצחק נפשו, ופרשת הפז, כדי שיאמין שכל מזונותיו באין בהשגחה פרטית, וכדכתיב, המרבה לא העדיף והמעט לא התסיר, להורות שאין רבוי ההשגחות מועיל מאומה. ואיתא בירושלמי ברכות, כל האומר פרשת הפז, מבטח לו שלא יתמעטו מזונותיו. ועשרת הדברות, כדי שיזכר בכל יום מעמד הר סיני ויתחזק אמונתו בה. ופרשת הקרבנות, דאמרינן במנחות, זאת תורת החטאת, כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכו': (יד) ושלמים. והוא הדין (ל) פרשת תורה, דגם היא בכלל שלמים. ואחר עולה ושלמים ותורה (לא) יאמר פרשת נסכים, כי אין זבח בלא נסכים, אבל חטאת ואשם אין טעון נסכים: (טו) וחטאת. עין בפגן אברהם שכתב, דאם יודע שנתחייב חטאת יאמר פרשת חטאת קדם, ומדברי שאר הפוסקים לא משמע כן:

שער הציזין (יא) שערי תשובה: (יב) אלה זוסא: (יג) שערי תשובה וארצות התיים ושאר הרבה אחרונים, דלא קמגן אברהם: (יד) מקדש סלך וארצות התיים: (טו) מגן אברהם וארצות התיים: (טז) ארצות התיים, והשאר הוא מבאר היטב ושערי תשובה: (יז) אלה רבה ופרי מגדים: (יח) חיי אדם: (יט) אחרונים: (כ) פרי מגדים: (כא) מגן אברהם: (כב) אחרונים ואור ודוד הגדול: (כג) ט"ו: (כד) באר היטב ואלה זוסא: (כה) לזם תמידות ואלה זוסא: (כו) גרפי יוסף חו"י אדם בלילות יום הכפורים, עין שם שכתב שהוא יותר חייב מלמוד משניות: (כז) באר היטב: (כח) מגן אברהם: (כט) ט"ו: (ל) יד אפרים: (לא) מגן אברהם:

ביצחק יקרא ס"ק ט: שעה. לאו דוקא, אלא כל אחד לפי זמן הכנת צרכיו וזמן ההליכה לתפלה. ס"ק יא: שיר המעלות. כל סעודה שיש באכילתה מצוה, כשעודה בתנפת בית בארץ ישראל, או בחו"ל אם אומרים בה דברי תורה, נחשבת לשעודת מצוה ויאמרו 'שיר המעלות', וכן הדין בסעודה שנמצא בה אורח עני ועין במשנ"ב סי' ק"פ ס"ק ג', אלא אם כן יש חשש שהעני יגעע מצוה. סעיף ה': טוב לומר. דהינו ממונה ולא חובה, אבל פרשת התמיד, פרק איהו מקומן ובריתא דר' ישמעאל, חובה לאמרם בכל יום, כמבאר בשו"ע סימן מ"ח וסימן נ'. ועין עוד במשנ"ב לקמן ס"ק י"ז ובהערה ב' שם.